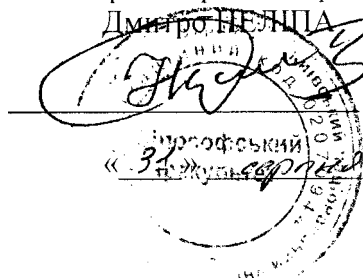

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Кафедра історії філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
Дмитро БЕЛІЦА

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ СЕРЕДНІХ ВІКІВ ТА ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	033 Філософія
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Філософія
спеціалізація	—
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	II
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Ільїна Галина Володимирівна, д.ф.н., доцент кафедри історії філософії

Пролонговано: на 2022/2023 н.р. Ільїна Галина (Ільїна Галина) «31» 08 2022 р.
на 202__/202__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 202__ р.

КИЇВ – 2021

Розробники: *Львіна Галина Володимирівна, д. ф. н., доцент кафедри історії філософії*

Затверджено

« 30 » серпня 2021 р.

Зав. кафедри історії філософії

 (Тарас КОНОНЕНКО)

Протокол № 1 від « 30 » 08 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії (Ірина МАСЛІКОВА)

«31» серпня 2021 року

Пролонговано на 2022-2023 н.р. Протокол № 1 від 31.08.2022р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів систематичних знань з історії філософії, ознайомлення з базовими джерелами та найбільш важливими філософськими проблемами Середніх віків та доби Відродження у контексті актуальних проблем сучасної філософської медієвістики та ренесансології.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1) До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** періодизацію історії західної філософії та загальні характеристики її розвитку, бути ознайомленими із особливостями філософської думки Античності.

2) **Вміти** аналізувати інформацію, застосовувати загальнологічні прийоми і методи пізнання та міркування, рефлексивно читати філософські джерела. Використовувати основні форми письмової та усної презентації результатів навчання (писати аналітичні та реферативні огляди першоджерел, есеї на задану тему, робити доповіді).

3) **Володіти елементарними навичками** пошуку та систематизації інформації, зокрема електронних ресурсів, оцінювання джерел інформації, навичками активного слухання, роботи в малих групах над проблемними завданнями, загальними засадами аргументації та ділової комунікації.

3. Анотація навчальної дисципліни: навчальна дисципліна «*Філософія Середніх віків та доби Відродження*» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у другому семестрі підготовки бакалаврів напряму «Філософія». Дисципліна знайомить студентів з періодизацією, особливостями та основними посталями філософії Середніх віків та доби Відродження. Дисципліна складається з двох частин. У першій частині основна увага приділяється філософії Середніх віків, зокрема, християнській філософії від латинської патристики до схоластики, робиться огляд східних впливів на становлення європейської середньовічної традиції, контексти розрізнення філософії «латинського Заходу», візантійської та арабської середньовічних філософських традицій. Розглядаються проблеми філософської теології, епістемології, етики та естетики у працях провідних середньовічних мислителів. Друга частина курсу присвячена філософії доби Відродження. Розглядається філософія італійських гуманістів та філософія Північного Ренесансу. Акцентується увага на впливах доби Відродження на подальший поступ філософії.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати систематичне знання щодо генези та розвитку філософії Середніх віків та доби Відродження, основних методологічних проблем філософської історіографії зазначеної доби; ознайомити студентів із найбільш впливовими філософськими концепціями та актуальними проблемами визначеного періоду.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

ФК 10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			

1.1	Хронологічні та географічні межі філософії Середніх віків, її періодизацію та провідних мислителів	Лекція, самостійна робота, індивідуальне завдання	Індивідуальне завдання, іспит	5
1.2	Хронологічні та географічні межі філософії доби Відродження, провідних представників та ключові ідеї	Лекції, семінари, індивідуальне завдання, самостійна робота	Самостійна робота, іспит	5
1.3.	Основні твори та ключові засади філософування Августина Аврелія, Северина Боеція, Ансельма Кентерберійського, П'єра Абеляра, Томи Аквінського, Бонавентури	Лекції, семінари, індивідуальне завдання, самостійна робота	Усні доповіді, участь у дискусії, індивідуальне завдання, підсумкова контрольна робота, реферування першоджерела, іспит	20
1.4.	Християнські рецепції арабської філософії та науки в період схоластики	Лекції, семінари, самостійна робота	Усні доповіді, участь у дискусії, індивідуальне завдання, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота, іспит	5
1.5	Філософія італійських гуманістів, особливості рецепції античної спадщини представниками Відродження, світоглядні засади формування філософії доби Відродження, загальні засади естетики та візуалістики зазначеного періоду; проблеми філософії освіти періоду. Провідні мислителі доби	Лекції, семінари, самостійна робота	Усні доповіді, участь у дискусії, індивідуальне завдання, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота, іспит	10
	Вміти:			
2.1	Визначати і виокремлювати основні філософські теми та проблеми, визначені й аргументовані мислителями Середніх віків та доби Відродження	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, участь в обговоренні, індивідуальне завдання, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота, іспит	5
2.2	Рефлексивно читати, інтерпретувати та коментувати філософські тексти, висловлювати та аргументувати власне ставлення до ключових тем і проблем історії філософії	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота, іспит	15
2.3	Здійснювати реферативний та	Семінари,	Усні доповіді,	5

	систематизований огляд джерел з філософії Середніх віків та доби Відродження.	самостійна робота	дискусії, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота.	
2.4	Розуміти світоглядний, соціальний, культурно-історичний контекст формування філософських доктрин в епоху Середніх віків та у добу Відродження,	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота	5
2.5	Виокремлювати та обговорювати актуальні для сучасної епохи філософські проблеми та аргументи, визначати їх місце у сучасній картині світу, використовувати сучасні методи та підходи до їх дослідження та виявляти їх етико-практичне значення	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота, іспит	5
	комунікація:			
3.1	Робити доповіді та приймати участь в обговоренні мовою навчання; представляти результати опрацювання історико-філософських текстів та самостійної роботи у вигляді доповідей і повідомлень та аргументовано відповідати на запитання щодо них; володіти навичками активного слухання та задавати запитання в процесі опрацювання тем курсу; приймати участь у дискусіях та обговореннях.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота	3
3.2	Використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читати фахову літературу іноземною мовою та презентувати результати опрацьованих іноземних джерел мовою навчання	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота	3
3.3	Взаємодіяти з колегами та викладачем у процесі навчання на загальних засадах культури ділового спілкування	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, індивідуальне завдання, реферування першоджерела, підсумкова контрольна робота	3
	автономність та відповідальність:			
4.1	Самостійно опрацьовувати джерела та виконувати поточні	Самостійна робота	Самостійна робота, реферування	5

	завдання роботи з врахуванням необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання поставлених завдань.		першоджерела	
4.2	Відповідально й ефективно взаємодіяти в процесі аудиторного обговорення філософських проблем, проводити їх обговорення в парах та малих групах та в загальних дискусіях на засадах доброзичливості, взаємопідтримки та толерантності та з метою досягнення поставлених цілей.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, самостійна робота, підсумкова контрольна робота.	6

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (не обов'язково для вибіркових дисциплін)

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни														
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2
ПРН 1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.	+	+	+	+	+	+				+					
ПРН 2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.	+	+	+	+	+	+			+	+			+	+	+
ПРН 3. Знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.	+	+	+	+	+	+				+			+		
ПРН 4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+		+
ПРН 10. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.			+	+	+	+	+	+	+	+					+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.5), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння 2.1-2.5**); (**комунікація 3.1-3.3**); (**автономність та відповідальність 4.1-4.2**), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. **Усна відповідь семінара:** РН 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.2. – 16/20 балів.

2. **Доповнення, участь у дискусіях:** РН 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.2. – 7/10 балів.

3. **Реферування першоджерела:** РН 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1. – 4/10 балів.

4. **Самостійна індивідуальна робота:** РН 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 – 5/10 балів.

5. **Підсумкова контрольна робота:** РН 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.2. - 4/10 балів.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з двох частин та виконання самостійних робіт. Загальна семестрова оцінка складається із балів за 1) аудиторну роботу (усні відповіді, доповнення, участь у дискусіях; 2) самостійну індивідуальну роботу 3) підсумкову контрольну роботу.

Всі види робіт в семестрі мають у підсумку:

- В максимальному вимірі $100 \text{ балів} \times 0,6 = 60 \text{ балів}$
- В мінімальному вимірі $60 \text{ балів} \times 0,6 = 36 \text{ балів}$

У разі відсутності на семінарському занятті без поважної причини семінар вважається таким, що не зарахований, бали за нього не отримуються. За наявності поважної причини студент має право письмово відпрацювати не більше двох пропущених семінарів протягом семестру.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту:

Іспит у письмовій формі: РН 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 – 24/40 балів.

Екзаменаційне оцінювання відбувається у письмовій формі. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів, що у загальному підсумку дає 40 балів.

Студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше 20 балів.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою 24 балів.

У випадку, якщо студент на іспиті набрав менше 24 балів, вони не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час навчального періоду). В екзаменаційній відомості у колонці бали за іспит/екзамен ставиться 0, а в колонку «підсумкова робота з дисципліни» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру. Рекомендований мінімум допуску до іспиту – 36 балів.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестр (мінімум 36, максимум 60 балів) та екзаменаційної роботи (мінімум 24, максимум 40 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>36</i>	<i>24</i>	<i>60</i>
Максимум	60	40	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 36 бали	Max – 60 балів
Усна відповідь*	Теми: 2-14; протягом семестру	«4» x 4 = 16	«5» x 4 = 20
Доповнення, участь в дискусіях	Теми: 2-14; протягом семестру	«1» x 7 = 7	«2» x 5 = 10
Реферування першоджерела	Два першоджерела на вибір студента протягом семестру.	«2» x 2 = 4	«5» x 2 = 10
Самостійна індивідуальна робота	Письмова робота над філософією видатної постаті визначеного історико-філософського періоду (студент обирає самостійно з запропонованого переліку) з доповіддю-презентацією результатів.	«5» x 1 = 5	«10» x 1 = 10
Підсумкова контрольна робота		«4» x 1 = 4	«10» x 1 = 10

* у разі відсутності студента на семінарському занятті, розглянуті питання відпрацьовуються у письмовій формі. Загальна кількість балів за аудиторну роботу складає 50% від семестрової кількості балів ;

² Загальна кількість балів за самостійну індивідуальну роботу складає 50% від семестрової кількості балів, тобто мін. – 24 бали, максимум – 40 балів

Критерії оцінювання:

1. Усна відповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу,

3 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але не вистачає аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності,

2 бали – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань, не спирається на необхідну навчальну літературу. У відповіді є суттєві неточності;

2. Доповнення / дискусія:

2 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми,

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію;

3. Реферування першоджерела (2 джерела на індивідуальний вибір студента протягом семестру):

5-4 балів – студент здійснив реферативний огляд тексту із цитуванням, коректними посиланнями та здійснив власний аналіз, зробив висновки та здав роботу вчасно в індивідуально встановлений.

3-2 бали – студент здійснив реферативний огляд тексту з цитуванням, коректними посиланнями, але без відповідного аналізу чи без висновків, зі змістовними чи формальними недоліками;

4. Самостійна індивідуальна робота:

10-9 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи,

8-7 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але не вистачає аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності та помилки.

6 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності,

5 балів – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Робота виконана не самостійно.

5. Підсумкова контрольна робота:

10-8 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість письмової роботи

7-6 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

5-4 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

3-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє несамостійність у виконанні завдань.

6. **Іспит:** кожне питання в екзаменаційній роботі (в білеті 2 питання):

20-16 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи,

15-11 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але не вистачає аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності,

10-6 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності,

5-0 балів – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань.

7.3. Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Лекції	Семінари	Самостійна робота
Частина 1. Філософія Середніх Віків				
1.	Вступ до курсу. Історіографія та періодизація філософії Середніх віків.	1	0	2
2.	Становлення християнської філософії.	1	2	2
3.	Філософія Августина Аврелія.	4	4	6
4.	Філософія Северина Боеція.	2	2	2
5.	Народження схоластики: від філософії Каролінзького відродження до ранньої схоластики.	2	2	2
6.	Рецепція арабської та єврейської філософської думки в європейській філософській традиції Середньовіччя	2	0	6
7.	Філософи зрілої (високої) схоластики	2	4	10
	Модульна контрольна робота №1	2		
Частина II. Філософська думка доби Ренесансу				
8.	Джерела та періодизація філософії Доби Відродження	1	0	2
9.	Філософія італійських гуманістів	1	2	8
10.	Політична філософія Ніколо Мак*явеллі	2	2	2
11.	«Утопія»: філософи в пошуках ідеального суспільства	2	2	2
12.	Філософія Дезідерія Еразма Роттердамського	2	2	2
13.	Епоха Реформації: нова теологічна парадигма	2	2	4
14.	Натурфілософія доби Відродження	2	2	4
15.	Мішель Монтень і філософія французького Відродження.	2	2	6
	Підсумкова контрольна робота		2	
	Всього	30	30	60

Загальний обсяг - **120** год в тому числі:

Лекцій – 30 годин
Семінари – 30 годин
Самостійна робота – 60 годин.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна (Базова):

1. Абелья П. Історія моїх страждань. Львів, 2004.
2. Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження. К., 2002.
3. Ансельм Кентерберійський. Монологіон. Прослогіон. Львів, 2012.
4. Боецій Северин. Розрада від філософії / Пер. з лат. А.Содоморри. К., 2002.
5. Бонавентура. Путівник мислі до Бога. Львів, 2014.
6. Історія філософії: Підручник / За ред. В.І.Ярошовця. К., 2010.
7. Історія філософії. Словник / за заг. редакцією д.ф.н., проф.В.І.Ярошовця. К., 2012.
8. Мак'явеллі Н. Флорентійські хроніки; Державець. Харків, 2007.
9. Роттердамський Еразм. Похвала глупоті. Домашні бесіди. К., 1993.
10. Святий Августин. Сповідь / Пер. Ю.Мушака. К., 1999.
11. Тома Аквінський. Компендіум теології. К., 2011.
12. Філософія: історія, суспільство, освіта / Л.В.Губерський, В.Г.Кремень, В.В.Льїн. К., 2011.
13. The Cambridge Companion to Medieval Philosophy / ed. by A.S.McGrade. Cambridge, 2003.
14. The Cambridge Companion to Renaissance Philosophy / ed. by J.Hankings. Cambridge, 2007.

Додаткова:

1. Аліг'єрі Данте. Божественна комедія (Пекло). Пер. з іт.: М. Стріха. Львів, 2013.
2. Данте Аліг'єрі. Vita nova = Нове життя. К., 2016.
3. Льїна Г. В. Генеза культури мислення: логос, раціо, візіо. Монографія. Київ, 2018.
4. Льїна Г. В. Візуальне пізнання в патристиці: від світла Бога до світла істини // Наукове пізнання: методологія та технологія. – 2017. Вип. 2 (39). – С. 53-57.
5. Льїна Г. В. Від естетики бачення до візуальної достовірності: джерела суб'єкт-об'єктної парадигми Модерну // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2018. – Вип. 137 (10). – С. 190-193.
6. Ле Гофф Ж. Середньовічна уява. Львів, 2007.
7. Монтень М. Проби. Т.І. К., 2005.
8. Мор Т., Кампанелла Т. Утопія. Місто Сонця / перекл. з лат.; вступ. слово Йосипа Кобова та Юрія Цимбалюка; передм. Йосипа Кобова. К., 1988.
9. Ранні Отці Церкви: Антологія / ред. Марія Горяча. Львів, 2015.
10. Содомора П. Терміносистема Святого Томи з Аквіну. Львів, 2010.
11. Тома Аквінський. Коментарі до Арістотелевої «Політики» / Пер. з лат. О. Кислюк. К., 2003.
12. Тейлор Ч. Секулярна доба. К., 2013.
13. Українські гуманісти епохи Відродження (Антологія): У 2 т. Упоряд., склав примітки та словник імен, назв, термінів В. Литвинов; перекл. з лат. В. Литвинов та ін. — К., 1995.
14. Internet Encyclopedia of Philosophy. A peer-reviewed academic resource [сайт] URL: <https://www.iep.utm.edu/a/>
15. Henderson J. The Construction of Orthodoxy and Heresy: Neo-Confucian, Islamic, Jewish, and Early Christian Patterns. Albany, NY, 1998.
16. Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <https://plato.stanford.edu/index.html>.

Інтернет ресурси:

Льїна Г.В. Філософія Середніх віків та доби Відродження. Мультимодальний цифровий посібник. <https://sites.google.com/knu.ua/renaissance/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0>